

Sygn. akt VIII Ga 304/14

POSTANOWIENIE

Dnia 7 listopada 2014 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie VIII Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Piotr Sałamaj

Sędziowie: SO Anna Budzyńska (spr.)

del. SR Kornelia Żminkowska

Protokolant: st. sekr. sąd. Monika Stachowiak

po rozpoznaniu w dniu 7 listopada 2014 r. w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z wniosku (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością
w S.

przy udziale (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K.

o wpis do rejestru przedsiębiorców

na skutek apelacji wnioskodawcy od postanowienia Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie z dnia 14 lipca 2014 r., sygn. akt XI GNs 2/14

I. oddała apelację;

II. zasądza od wnioskodawcy na rzecz uczestnika kwotę 600 (sześćset) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

SSO Anna Budzyńska SSO Piotr Sałamaj del. SSR. Kornelia Żminkowska

Sygn. akt VIII Ga 304/14

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 14 lipca 2014 r. Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie w sprawie z wniosku (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. z udziałem (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K. o wpis do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego w wyniku rozpoznania skargi uczestnika na orzeczenie referendarza sądowego w Sądzie Rejonowym Szczecin – Centrum w Szczecinie z dnia 10 lipca 2013 r. (sygn. akt SZ XIII Ns Rej KRS (...)) uchylił powyższe postanowienie i dokonany na jego podstawie wpis w całości i oddalił wniosek (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. o rejestrację w Krajowym Rejestrze Sądowym (sygn. akt XI GNs 2/14).

Sąd I instancji podniósł, że w dniu 3 lipca 2013 roku I. Ł. złożyła wniosek o rejestrację w Krajowym Rejestrze Sądowym (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S.. We wniosku wskazano, że przedmiotem działalności spółki będzie realizacja projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków, roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieskalnych, rozbiórka i przygotowywanie terenu pod budowę, wykonywanie instalacji elektrycznych, wodociągowych itd., wykonywanie robót budowlanych wykończeniowych,

roboty związane z budową dróg, sprzedaż oraz konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych z wyłączeniem motocykli, działalność agentów zajmujących się sprzedażą maszyn i urządzeń przemysłowych, statków i samolotów oraz zajmujących sprzedażą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych, jak również sprzedaż żywności, napojów i wyrobów tytoniowych, wynajem i dzierżawa samochodów itd.

Do wniosku dołączono umowę spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, w której wskazano, że firma spółki brzmi (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”, zaś siedzibą spółki jest S.. W umowie postanowiono, że pierwszy zarząd będzie jednoosobowy, a w skład zarządu wejdzie I. Ł. - prezes zarządu.

Postanowieniem z dnia 10 lipca 2013 roku referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym Szczecin - Centrum w Szczecinie dokonał wpisu wskazanej spółki do rejestru.

Dnia 17 lipca 2013 roku wiceprezes zarządu M. K. działając w imieniu (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K., wpisanej do rejestru przedsiębiorców pod numerem (...) złożył skargę na postanowienie referendarza sądowego z dnia 10 lipca 2013 roku o wpisie do Krajowego Rejestru Sądowego - rejestru przedsiębiorców pod numerem (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S..

Skarżąca spółka w złożonej skardze wносиła o uchylenie orzeczenia referendarza sądowego i dokonanego na jego podstawie wpisu w całości.

Zaskarżonemu orzeczeniu skarżąca zarzuciła naruszenie przepisów prawa materialnego to jest art. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 roku o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji oraz art. 43³ § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny.

Postanowieniem z dnia 15 listopada 2013 roku Sąd Rejonowy Szczecin - Centrum w sprawie o sygn. akt SZ. XIII Ns - Rej. KRS (...) utrzymał w mocy postanowienie wydane przez referendarza sądowego, nie podzielając zarzutów skargi.

Postanowienie powyższe zaskarżył uczestnik postępowania w całości, a po rozpoznaniu apelacji Sąd Okręgowy w Szczecinie uchylił je i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania. W uzasadnieniu wskazano, że sąd rejestrowy ma obowiązek zbadania elementarnej zgodności z prawem materialnym oznaczenia przyjętego dla podmiotu wpisywanego w KRS. Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy polecił zbadać, czy firma obrana przez wnioskodawcę jest zgodna z przepisami prawa, w szczególności czy nie narusza art. 43³ k.c., wskazując jednocześnie, że w razie pozytywnej odpowiedzi na to pytanie nie będzie konieczne badanie, czy zachowanie wnioskodawcy stanowi jednocześnie czyn nieuczciwej konkurencji w rozumieniu art. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 roku o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.

Dokonując ponownej oceny wniosku rejestrowego złożonego przez wnioskodawcę Sąd I instancji wskazał, że zgodnie z art. 43³ § 1 i 2 k.c. firma przedsiębiorcy powinna się odróżniać dostatecznie od firm innych przedsiębiorców prowadzących działalność na tym samym rynku (§ 1). Firma nie może wprowadzać w błąd, w szczególności co do osoby przedsiębiorcy, przedmiotu działalności przedsiębiorcy, miejsca działalności, źródeł zaopatrzenia (§ 2). Zgodnie zaś z art. 43⁵ firmą osoby prawnej jest jej nazwa (§ 1). Firma zawiera określenie formy prawnej osoby prawnej, które może być podane w skrócie, a ponadto może wskazywać na przedmiot działalności, siedzibę tej osoby oraz inne określenia dowolnie obrane (§2).

W ocenie Sądu Rejonowego w rozpoznawanej sprawie nie można uznać, by firma obrana przez wnioskodawczynię spełniała powyżej opisane wymogi. Firma ta nie tylko nie odróżnia się dostatecznie, ale nie odróżnia się w ogóle od firmy spółki skarżącej – obie firmy są identyczne. Nie jest uzasadniony argument, jakoby elementem odróżniającym była siedziba, z treści wniosku wynika bowiem, że siedziba wnioskodawczyni nie została ujęta jako element jej firmy (firma to wyłącznie (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”). Wprawdzie w rejestrze widnieją inne podmioty, w których firmie znajduje się członek (...), jednak są to spółki zależne od (...) sp. z o. o. w K., w zarządach tych spółek w większości zasiadają te same osoby, co wyraźnie wskazuje na istnienie powiązań między tymi spółkami. Potwierdził

to wprost uczestnik wskazując w apelacji, że wszystkie spółki zawierające w nazwie zwrot (...) (oprócz wnioskodawcy) są powiązane ze sobą i posiadają zgodę na posiadanie takiego członu w nazwie właśnie w celu podkreślenia powiązań. Okoliczność, że powiązane spółki używają takiej samej nazwy jak uczestnik, nie dawała podstawy do wnioskowania, że również i wnioskodawca, w żaden sposób osobowo ani kapitałowo nie powiązany z uczestnikiem może bez jego zgody używać identycznej nazwy.

Wystarczającym odróżnieniem nie może być sama siedziba, gdyż z ww. przepisów wynika, że to firma ma się odróżniać w sposób dostateczny od firmy innego przedsiębiorcy.

Jeśli chodzi o rynek, na którym działają obie spółki, w przeważającej większości zakres działania wskazany przez wnioskodawcę jest zbieżny z zakresem działania uczestnika. Dotyczy to aż 14 spośród 22 wymienionych w umowie przedmiotów działalności spółki opisanych według (...). Okoliczność, iż zakresy działania obu spółek są częściowo rozbieżne nie oznacza, że nie działają one na tym samym rynku. Obszar ich działania częściowo przecież się krzyżuje, niewątpliwie zatem działają na tym samym rynku.

Powyższe – w ocenie Sądu I instancji prowadzi do wniosku, że umowa spółki narusza normy bezwzględnie obowiązujące - przepisy prawa firmowego, co stanowi przeszkodę do wpisu.

Z powyższym rozstrzygnięciem nie zgodził się wnioskodawca, zaskarżonemu postanowieniu zarzucając:

- naruszenie przepisów prawa materialnego – art. 43³ § 1 k.c. poprzez błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że firma wnioskodawcy i uczestnika działają na tym samym rynku, co w konsekwencji doprowadziło do błędów w ustaleniach faktycznych polegającym na przyjęciu, że firma wnioskodawcy nie odróżnia się dostatecznie od firmy skarżącej, albowiem firmy są identyczne, podczas gdy w rzeczywistości obie firmy różnią się, albowiem działają na różnych rynkach i ich zakres działalności jest różny,

- błąd w ustaleniach faktycznych polegający na tym, że firma wnioskodawcy wprowadza w błąd podczas gdy obszar działalności firm nie stanowi tego samego rynku, zarówno terytorialnego, jak i przedmiotowego, a ponadto odbiorcy oferowanych przez firmy towarów i usług są różni.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego od uczestnika na rzecz wnioskodawcy.

Skarżący zakwestionował stanowisko Sądu I instancji, że firma wnioskodawcy nie odróżnia się w ogóle od firmy spółki skarżącej, albowiem obie firmy są identyczne oraz że skoro skarżąca działa na terenie całej Polski i za granicą, a wnioskodawca planuje także działalność w Polsce i za granicą – to znaczy, że obszar geograficzny obu spółek pokrywa się w wystarczającym stopniu by uznać, że firma wnioskodawcy nie może być taka sama. Nie podzielił także oceny Sądu Rejonowego, że firma wnioskodawcy narusza przepis art. 43 k.c., gdyż wprowadza w błąd w zakresie istnienia gospodarczego powiązania wnioskodawcy z innymi spółkami używającymi określenia (...) w swoich firmach.

Wnioskodawca podniósł, że wbrew stanowisku Sądu obie spółki mają inny obszar działania zarówno w znaczeniu przedmiotowym jak i terytorialnym oraz że przedmiot działalności obu spółek różni się : wnioskodawca zajmuje się bowiem wyłącznie sprzedażą kawy, herbaty i napojów a działalność uczestnika obejmuje specjalistyczne usługi przemysłowe – jak np. projektowanie układów automatyki, sterowania i pomiarów, konstruowanie okładów mechanicznych i linii technologicznych. Nie można zatem uznać, iż obie spółki działają na tym samym rynku. Zdaniem wnioskodawcy - z brzmienia przepisu art. 43 k.c. wynika, że nie jest zakazane używanie takiej samej firmy przez przedsiębiorców działających na różnych rynkach lokalnych, lecz prowadzących działalność na tym samym rynku.

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w K. wniosła o oddalenie apelacji wnioskodawcy i o zasądzenie od wnioskodawcy na rzecz uczestnika kosztów postępowania apelacyjnego w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawcy okazała się nieuzasadniona.

W ocenie Sądu Okręgowego zarzuty apelacji i przytoczona na ich uzasadnienie argumentacja nie podważają prawidłowości ustaleń faktycznych Sądu I instancji i wyprowadzonych na ich podstawie wniosków prawnych, iż brak było podstaw do uwzględniania wniosku (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. o wpis do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego. Ustalenia te jak i ocenę prawną Sąd Okręgowy podziela i przyjmuje za własne.

Za niezasadne Sąd Okręgowy uznaje w szczególności zarzuty skarżącego co do dokonania przez Sąd I instancji błędnej wykładni przepisu art. 43³ § 1 k.c. Wskazać należy, że zarzuty apelacji dotyczące naruszenia tego przepisu oparte zostały na twierdzeniach wnioskodawcy, iż obie spółki działają na różnych rynkach, zakres ich działalności jest różny a także, że obszar działalności zarówno przedmiotowy jak i terytorialny jest różny.

Podkreślić należy, że Sąd I instancji zakresem swego badania, którego podstawę prawną stanowił przepis art. 23 ust 1 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 roku o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U z 2013, poz. 1203) – zgodnie z zaleceniami Sądu odwoławczego zawartymi w postanowieniu z dnia 13 marca 2014 (sygn. akt VIII Ga 21/14) prawidłowo objął kwestie zgodności firmy wnioskodawcy z bezwzględnie obowiązującymi przepisami prawa firmowego, a wśród nich z treścią wspomnianego wcześniej art. 43³ k.c., formułującego dwie i to niezależne od siebie zasady dotyczące firmy przedsiębiorcy, a mianowicie zasadę wyłączności wyrażoną w § 1 tego przepisu - zgodnie z którym firma przedsiębiorcy powinna odróżniać się dostatecznie od firm innych przedsiębiorców prowadzących działalność na tym samym rynku oraz zasadę prawdziwości wyrażoną w § 2 art. 43³ k.c.

Przy ocenie zarzutów zawartych w apelacji w pierwszej kolejności rozważenia wymagała kwestia, czy objęta wnioskiem firma spełnia wymogi wynikające z zasady wyłączności. Celem tego wymogu jest bowiem zapewnienie należytej przejrzystości oznaczeń uczestników obrotu gospodarczego, co ma służyć ochronie interesów nie tylko potencjalnych czy rzeczywistych konkurentów przedsiębiorcy, ale także pozostałych uczestników obrotu, w tym kontrahentów przedsiębiorcy i konsumentów (M. Kępiński (w:) A. Koch, J. Napierała, Prawo spółek..., op. cit., s. 154). Ocena więc "dostatecznej odróżnialności" firmy powinna być dokonywana nie tylko z punktu widzenia innych przedsiębiorców, ale także z punktu widzenia klienteli przedsiębiorcy, w szczególności konsumentów. W praktyce przyjmuje się, że firma dostatecznie różni się od innych, gdy różnica między nimi jest łatwo zauważalna dla przeciętnego odbiorcy bez potrzeby przeprowadzania dokładnych porównań (M. Kępiński (w:) A. Koch, J. Napierała, Prawo spółek..., op. cit., s. 155; W. Popiołek (w:) K. Pietrzykowski, Komentarz, t. I, 2008, s. 223 i n.; E. Gniewek (w:) E. Gniewek, Komentarz, 2006, s. 98; J. Szwaja (w:) Komentarz KSH, t. V, s. 81 i n.).

Podzielić należy w całości stanowisko Sądu I instancji, że firma wnioskodawcy nie tylko, że nie różni się dostatecznie od firmy uczestnika ale jest identyczna z firmą uczestnika, który posługuje się nią od 10 czerwca 2010 roku. Okoliczność ta nie była kwestionowana przez skarżącego. Nie można się zgodzić z wnioskodawcą także co do tego, że obie spółki mają inny obszar działania, co jak należy wnioskować skarżący wywodził z faktu, iż oba podmioty mają siedziby w innych miastach P..

Sąd Okręgowy nie podziela stanowiska skarżącego, iż w przedmiotowej sprawie błędnie Sąd Rejonowy ustalił, iż obie spółki działają na tym samym rynku. W art. 43³ § 1 k.c. ustawodawca posłużył się pojęciem „prowadzenia działalności na tym samym rynku”, które stanowi kryterium badania odróżnialności firm, przy czym w kodeksie cywilnym pojęcie to nie zostało zdefiniowane. W doktrynie wskazuje się, że na gruncie omawianego przepisu nie należy go ograniczać do obszaru geograficznego, lecz traktować raczej w kategoriach sfery oddziaływania lub zamierzonej ekspansji przedsiębiorcy oraz w znaczeniu wspólnej klienteli, która może być wyznaczona w oparciu o różne kryteria, w szczególności geograficzne (rynek miejscowy, rynek lokalny, rynek krajowy, rynek europejski, rynek światowy), przedmiotowe (rynek paliw, rynek energii, rynek finansowy, rynek nieruchomości, rynek produktów rolnych itp.), a nawet czasowe - np. rynki sezonowe (por. M. Kępiński (w:) A. Koch, J. Napierała, Prawo spółek..., op. cit., s. 156; U. Promińska, Prawo cywilne..., op. cit., s. 57 oraz zwłaszcza J. Szwaja (w:) Komentarz KSH, t. V, s. 86 i n.).

Powyższe prowadzi do wniosku, że rynek rozumieć należy nie tylko pod względem terytorialnym, ale także produktowym. Należy przy tym mieć na uwadze funkcję omawianego przepisu – ma on likwidować niebezpieczeństwo mylenia przedsiębiorców ze względu na podobieństwo ich firm. Skarżący formułując zarzuty co do braku podstaw do przyjęcia, że obie spółki prowadzą działalność na tym samym rynku - pominął, że w umowie spółki wnioskodawcy wskazano, że spółka ma zamiar prowadzić działalność na terenie całej Polski jak i za granicą - podobnie jak uczestnik. Nie można podzielić także stanowiska skarżącego, że przedmiot działalności obu spółek jest różny, gdyż wnioskodawca zajmuje się wyłącznie sprzedażą kawy, herbaty i napojów, natomiast działalność uczestnika obejmuje specjalistyczne usługi przemysłowe. Jak trafnie wskazał Sąd I Instancji zawarty we wniosku o rejestrację oraz w umowie spółki zakres działania obu spółek w znacznej części jest zbieżny – dotyczy to aż 14 z 22 przedmiotów działalności zgłoszonych przez wnioskodawcę. Powyższe prowadzi do wniosku, że obszar działania obu spółek w znacznej części się krzyżuje, zatem prawidłowo ustalił Sąd Rejonowy, iż obie spółki działają na tym samym rynku. Powyższe odnosi się także – jak wskazano wcześniej do zakresu działania terytorialnego wnioskodawcy i uczestnika.

Zgodnie treścią przepisu art. 43³ § 2 k.c. firma nie może wprowadzać w błąd, w szczególności co do osoby przedsiębiorcy, przedmiotu działalności przedsiębiorcy, miejsca działalności, źródeł zaopatrzenia. Sformułowana w nim zasada prawdziwości firmy opiera się na założeniu, że oznaczenie przedsiębiorcy nie może wprowadzać w błąd. Nie spełnia tego wymagania nie tylko firma, która rzeczywiście wprowadza w błąd, ale również taka, która potencjalnie może wprowadzać w błąd. Istotne jest, czy zarejestrowanie lub posługiwanie się firmą o konkretnym brzmieniu powoduje niebezpieczeństwo wprowadzenia w błąd odbiorców (J. Szwaja (w:) Komentarz KSH, t. V, s. 94). Podobne stanowisko zajął też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 25 marca 1997 r. (III CKN 11/97, OSNC 1997, nr 9, poz. 126 z glosami M. Kępińskiego, OSP 1997, z. 12, poz. 229 oraz B. Mik, PS 2000, nr 3, s. 111 i n.). Szeroka interpretacja zawartego w tym przepisie sformułowania pozwala na przedstawienie tezy, zgodnie z którą firma nie może wprowadzać w błąd również, jeśli chodzi o tożsamość przedsiębiorcy, poprzez wywoływanie u przeciętnego odbiorcy mylnego wyobrażenia, iż jest to firma innego niż w rzeczywistości przedsiębiorcy.

Uwzględniając powyższe w realiach rozpoznawanej sprawy uznać należy, że brak jest podstaw, wbrew wywiadowi apelacji, iż orzeczenie Sądu I instancji jest błędne. Rejestracja w KRS podmiotu o tej samej nazwie (nie powiązanego w żaden sposób z uczestnikiem, jak jest w przypadku spółek zależnych od uczestnika) może skutkować wprowadzeniem w błąd co do firmy.

Na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. apelacja wnioskodawcy – jako nieuzasadniona - podlegała zatem oddaleniu. Orzeczenie o kosztach postępowania oparte zostało o treść art. 520 § 3 k.p.c. i § 10 ust 1 pkt 9 i § 12 ust 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.).

SSO Anna Budzyńska SSO Piotr Salamaj SSR (del.) Kornelia Żminkowska